

Методичні рекомендації щодо організації та проведення II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з біології у 2023/2024 навчальному році

*О. А. Зайцева, методист Центру
методичної та аналітичної роботи
КВНЗ «Харківська академія
неперервної освіти»*

Загальні положення. На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 31.10.2023 №1330 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад і турнірів з навчальних предметів у 2023/2024 навчальному році», керуючись Положенням про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 22.09.2011 № 1099, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17.11.2011 за № 1318/20056 (із змінами), відповідно до листа Департаменту науки і освіти Харківської обласної військової адміністрації від 02.11.2023 № 01-33/5154 в районах Харківської області та міста Харкова II (районний) етап Всеукраїнських учнівських олімпіад може бути проведений у **дистанційному або змішаному форматі** (за рішенням оргкомітету).

Проведення II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з біології заплановано на **18 грудня 2023 року**.

У районному етапі олімпіади з біології беруть участь учні 8 – 11 класів, які стали переможцями попереднього етапу.

Оргкомітет може дозволити участь у II етапі олімпіади школярам 7 класів (за 8 клас) за умови їхньої перемоги в I етапі.

Звертаємо Вашу увагу на те, що **умовами проведення II етапу олімпіади є добровільна участь** здобувачів освіти та дотримання законодавства України в частині **забезпечення заходів безпеки**, пов'язаних із запровадженням правового режиму воєнного стану в Україні.

У разі повітряної тривоги, відсутності електроенергії, інтернет-зв'язку в день проведення олімпіади рекомендуємо передбачити гнучкий графік, який дозволить узяти участь в олімпіаді всім учням, включеним у заявку закладу освіти.

Рекомендуємо **підготувати робоче місце** учасника/учасниці олімпіади, де має бути комп'ютер із вебкамерою та підключенням до мережі Інтернет. По можливості – забезпечити приміщення пристроєм, за допомогою якого можна буде сфотографувати або відсканувати відповіді на завдання.

Забороняється втручання батьків учасників (або осіб, які їх замінюють) і вчителів, які підготували учнів, у перебіг змагань, участь у перевірці робіт і апеляцій.

У зв'язку зі складною ситуацією, пов'язаною з воєнним станом, не в усіх буде можливість організувати відеоспостереження, тому актуалізуємо, що віримо в чесність і порядність учасників. Також нагадуємо про **дотримання академічної доброчесності**.

Алгоритм організації та проведення II етапу олімпіади має забезпечити максимальні умови для збереження життя та здоров'я учасників олімпіади.

Пропонуємо дотримуватися такого алгоритму дій учасників олімпіади та членів журі під час повітряної тривоги та/або відключення електроенергії, інтернет-зв'язку:

1. Дії в разі надходження сповіщення про повітряну тривогу в районі під час проведення випробування:

- на час оголошення повітряної тривоги проведення змагання зупиняється;
- секретар журі фіксує час призупинення виконання завдань і робить відмітку в протоколі;
- учасники олімпіади та члени журі переходять в укриття цивільного захисту;
- після відбою повітряної тривоги виконання завдань продовжується;
- секретар оголошує час, який залишається для виконання завдань, і робить відмітку в протоколі.

2. Дії в разі відключення електроенергії, інтернет-зв'язку в районі під час проведення випробування:

- на час відключення електроенергії, інтернет-зв'язку проведення змагання зупиняється;
- секретар журі фіксує час виконання завдань і робить відмітку в протоколі;
- після включення електроенергії, інтернет-зв'язку виконання завдань продовжується;
- секретар оголошує час, який залишається для виконання завдань, і робить відмітку в протоколі.

Для проведення олімпіади створюються **районні оргкомітет** і журі.

Оргкомітет. До складу оргкомітету II етапу олімпіад доцільно ввести представників від кожної територіальної громади. Оргкомітет вирішує питання про допуск команди до змагань за наявності заявки про участь команди в II етапі олімпіади та звіту про проведення I етапу. У разі заміни з поважних причин деяких учасників олімпіади керівник команди подає до оргкомітету оригінал нової заявки із зазначенням причини заміни учнів.

Оргкомітет здійснює таку організаційну роботу з підготовки та проведення олімпіади:

- розробляє Порядок проведення олімпіади;
- розробляє Інструкцію до виконання роботи і знайомить із нею учнів перед початком олімпіади;
- забезпечує порядок проведення олімпіади;
- створює комісію, яка проводить реєстрацію учасників олімпіади, перевіряє відповідність складів команд до переліку осіб, поданих у заявках, наявність і правильність оформлення документів;
- на спільному з журі засіданні ухвалює рішення щодо визначення переможців змагань і нагородження переможців і учасників олімпіади, визначає остаточний склад команд для участі в наступному етапі змагань, готує документацію про результати виступу команд.

Відділи освіти районних державних адміністрацій, а також територіальних громад Харківської області, Департамент освіти Харківської міської ради, керівники закладів освіти обласного та державного підпорядкування визначають **осіб, відповідальних** за проведення олімпіади. Доступ до завдань буде надано цим особам **о 8 годині ранку в день проведення олімпіади**. Контактну інформацію про цих осіб (ПІБ, електронна адреса, телефон) треба заздалегідь повідомити на електронну адресу center_ekspert@ukr.net.

Олімпіадні завдання надсилаються за наданими електронними адресами закладів освіти за 10 хвилин до початку II етапу в день проведення олімпіади.

Алгоритм дій під час проведення олімпіади. Олімпіаду рекомендуємо розпочати о 10-00. Тривалість виконання завдань – **4 години**. У разі виникнення форс-мажорних ситуацій оргкомітет приймає рішення про інший час початку та закінчення олімпіади.

Особливі умови

- Під час виконання завдань олімпіади не допускається використання підручників, довідників, атласів, інших навчальних посібників.
- Виконуючи олімпіадні роботи з біології, можна користуватися калькулятором.

Характеристика завдань

Теоретичний тур

Для теоретичного туру олімпіади характерні такі типи завдань:

- завдання, що вимагають відтворення знань, пояснення того чи іншого біологічного явища;
- завдання, що потребують від учасників застосування знань з інших навчальних дисциплін і формулювання власних висновків;
- завдання, що вимагають від учасників уміння аналізувати, зіставляти факти, висловлювати судження під час розгляду різних точок зору на предмет дослідження;
- завдання, якими передбачено формулювання гіпотези на основі експериментальних даних.

Тестові завдання *групи А* передбачають вибір однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих.

Тестові завдання *групи Б* передбачають вибір усіх можливих правильних відповідей із п'яти запропонованих (кількість правильних відповідей може бути від однієї до п'яти).

Формат тесту групи **В**: вибрати правильні та неправильні відповіді.

Практичний тур

Практичний тур складається із завдань, які мають на меті визначити рівень практичних умінь учнів.

Увага! У цьому році для учнів 8-9 і 10-11 класів буде запропоновано єдиний комплект завдань відповідно.

Усі частини тестового туру розподіляються на спеціальні розділи, співвідношення між якими визначається встановленим регламентом, який зазначено в таблиці 1.

Таблиця 1

Перелік тем, за якими будуть складатися завдання

Теми, класи
8-9 Біологія рослин. Біологія тварин. Біологія людини Біологія рослин. Біологія тварин. Біологія людини.
10-11 Біологія рослин. Біологія тварин. Біологія людини. Основні властивості організмів. Універсальні властивості організмів (клітина). Вірусологія. Біорізноманіття.

Звіт про проведення II етапу та заявку на участь команд у III етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади з біології за формою згідно з Положенням про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 22.09.2011 № 1099, надіслати не пізніше **30 грудня 2023 року** на електронну адресу: Foximent@ukr.net.